

Αγιογραφικά σταχυολογήματα περί πλεονεξίας (Ηλιάδης Σάββας, Δάσκαλος)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 3 Αυγούστου, 2015

Η πλεονεξία είναι πάθος του επιθυμητικού της ψυχής, για συνεχή απόκτηση πέρα από τα αιναγκαία της ζωής. Δεν είναι απόλυτα συνδεμένη με τον πλούτο ή την ανέχεια, αλλά επιθυμία, που βασανίζει την καρδιά του «**να έχεις πάντοτε περισσότερο από αυτό που αρκεί, δηλαδή του αιναγκαίου**» (Ζιγαβηνός).

Ο απόστολος Παύλος τη θεωρεί ως τη χειρότερη από όλα τα πάθη. Όλα τα άλλα μπορούν να μας απομακρύνουν από το Θεό, ενώ αυτή απομακρύνει τον ίδιο το Θεό, αφού τη θέση του Θεού την παίρνει ο πλούτος, το χρήμα, ο υλισμός και τα λοιπά «εράσμια» του κόσμου.

Η πλεονεξία είναι ύπουλο πάθος

Είναι ύπουλο

πάθος, γι' αυτό ο Χριστός είπε: «Όρατε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ πάσης πλεονεξίας· ὅτι οὐκ

ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐστιν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ» (Λουκά 12,15). Δεν αφήνει περιθώρια

επιλογής ο Κύριος και μας αποκλείει απαρχής, εντελλόμενος: «**Από πάσης**

πλεονεξίας, τουτέστι μικράς τε και μεγάλης», όπως λέει ο

άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας.

«Βόθρον γαρ ημίν υπέδειξε διαβολικόν την

πλεονεξίαν», λέει πάλι ο ίδιος άγιος. Δηλαδή είναι λάκκος, που σκάβει ο

διάβολος, για να πέσουμε μέσα σαν τα

θηράματα, χωρίς να το καταλάβουμε, καθόσον είμαστε απορροφημένοι από την

επιθυμία να απολαύσουμε και να

παρατείνουμε τον παρόντα βίο, προσπαθώντας να αποκτήσουμε τα πλείονα και τα πλείστα.

Η πλεονεξία είναι φιλοχρηματία και αισχροκέρδεια

«καὶ ἐν

πλεονεξίᾳ πλαστοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται,(οι ψευδοπροφήται) οἵς τὸ κρίμα
ἔκπαλαι

οὐκ ἀργεῖ, καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ νυστάξει». (Β' Πέτρ. 2,3)

«Λέγοντας

**πλεονεξία εδώ, ενυοεί την αισχροκέρδεια των ψευδοπροφητών. Διότι η πλεονεξία
άλλοτε σημαίνει την αδικία, άλλοτε απλώς το κέρδος. Γι' αυτό κατάλληλα
πρόσθεσε
το "θα σας κάνουν εμπορεύματα"**». (Οικουμένιος)

Η πλεονεξία είναι ειδωλολατρία

Ο απόστολος Παύλος την αναφέρει μαζί με άλλα πάθη
και τη χαρακτηρίζει ειδωλολατρία: «Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς,
πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακήν, καὶ τὴν πλεονεξίαν ἥτις ἔστιν
εἰδωλολατρία» (Κολοσ.3,5).

«Είναι ίδιος με τους ειδωλολάτρες ο
πλεονέκτης, διότι την ίδια ύλη προσκυνούν και φροντίζουν και οι δύο»,
λέει ο άγιος Θεοφύλακτος Βουλγαρίας.

«Ονομάζει

**δε ειδωλολατρία την πλεονεξία, διότι
αφού εγκατέλειψαν (οι πλεονέκτες) την υπακοή στο Θεό, γίνονται δούλοι
του
χρήματος».**

(Άγιος Ι. Δαμασκηνός)

«Οι μεν

**Έλληνες προσκύνησαν τα κτίσματα του Θεού, ο δε πλεονέκτης προσκυνάει
το δικό
του δημιούργημα. Διότι δεν ἔκανε ο Θεός την πλεονεξία, αλλά η δική μας
απληστία. Λοιπόν αυτός που λατρεύει το αργύριο και το χρυσάφι είναι
ειδωλολάτρης».** (Οικουμένιος)

Είναι ειδωλολατρία επίσης η πλεονεξία, διότι υπηρετεί το διάβολο, το μαμμωνά, το θεό του χρήματος «**Ονόμασε ειδωλολατρία την πλεονεξία (ο Απόστολος) σύμφωνα με τη φωνή του Κυρίου, “κανένας δεν μπορεί να δουλεύει σε δυο κυρίους’ και δεν μπορείτε να δουλεύετε για το Θεό και το μαμμωνά”**». (Θεοδώρητος)

Και ο Χριστός

«**αποκάλεσε το μαμμωνά κύριο, διδάσκοντας ότι, αυτός που υπηρετεί το πάθος της πλεονεξίας, τιμά τον πλούτο σαν Θεό**» (Θεοδώρητος), άρα είναι ειδωλολάτρης.

Πλεονεξία και σαρκικά πάθη

Παίρνει όμως και άλλες προεκτάσεις, καθώς τώρα πιο καθαρά συνδυάζεται με τις σαρκικές παραβάσεις: πορνεία, ασέλγεια, μοιχεία κα πάσα ακαθαρσία:

«οἵτινες, ἀπηλγηκότες,
ἐξαυτὸὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ». (Εφεσ. 4,19) Η πώρωση οδηγεί στην πνευματική αναλγησία (απηλγηκότες= δεν αισθάνονται τον πόνο της συνείδησης). Πόσο ευεργετικός είναι ο πόνος! Είναι η προειδοποίηση για να τρέξουμε στο γιατρό, για μετάνοια. Αυτή η αναλγησία οδηγεί στην αχορτασία κάθε ακαθαρσίας.

«Λέγοντας δε ακαθαρσία εν πλεονεξίᾳ, νομίζω πως εννοεί τη μοιχεία», λέει ο Ωριγένης.

«Οι

πλεονέκτες τολμούν κάθε είδους αμαρτία μέχρι την υπερβολή, κάνοντας κατάχρηση του διεφθαρμένου βίου που διάγουν. Διότι ο Απόστολος ονόμασε πλεονεξία την ἔλλειψη του μέτρου». (Θεοδώρητος)

«πορνεία δὲ καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία ἡ πλεονεξία μηδὲ ὄνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, καθὼς πρέπει ἀγίοις» (Εφεσ.

5,3) Δεν ωφελεί και μάλλον

βλάπτει, έστω και απλώς να αναφερόμαστε σε αυτά τα πάθη.

Παρεκκλίνοντας ελαφρώς από το θέμα, βλέπουμε ότι

σήμερα συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο. Χριστιανοί βαπτισμένοι και ασχολούμαστε με τα σαρκικά και τα χρήματα. Το χειρότερο δε σήμερα πολλοί λαϊκοί και κληρικοί αμνηστεύουν και θεωρητικά την πορνεία, λέγοντας πως πορνεία είναι μόνο η επί πληρωμή σαρκική πράξη.

Οπως και αλλού έτσι και εδώ η πλεονεξία είναι συνδυασμένη με την ακαθαρσία και την πορνεία. Ίσως και διότι «**η πλεονεξία είναι φυσικό επακόλουθο της φιλοσαρκίας. Γι' αυτό θέλουν τόσα πολλά, για να έχουν λόγο να τα ξιδέψουν στις ηδονές.**» (Άγιος Ι. Δαμασκηνός)

Ο απόστολος Πέτρος αναφερόμενος στους φευδοδιδασκάλους, ανάμεσα στα άλλα πάθη τούς αποδίδει και αυτό της πλεονεξίας με πολύ βαρύ χαρακτηρισμό: «όφθαλμοὺς ἔχοντες μεστοὺς μοιχαλίδος καὶ ἀκαταπαύστους ἀμαρτίας, δελεάζοντες ψυχὰς ἀστηρίκτους, καρδίαν γεγυμνασμένην πλεονεξίας ἔχοντες, κατάρας τέκνα!» (Β' Πέτρ. 2,14)

«**Η καρδία τους δεν είναι εξασκημένη σε τίποτε άλλο, παρά στην πλεονεξία για ασέλγειες ή και αρπαγή κτημάτων.**» (Οικουμένιος)

Ο απόστολος Παύλος πάλι, παροτρύνοντας τους χριστιανούς προς την αγνότητα και τη φιλαδελφία, ταυτίζει την πλεονεξία με την παράβαση του γάμου, δηλαδή τη μοιχεία: «να μην αμαρτάνει και εκμεταλλεύεται (πλεονεκτείν) τον αδελφό του στα ζητήματα αυτά, διότι ο Κύριος θα είναι ο δίκαιος τιμωρός για όλα αυτά, καθώς και σας είπαμε και τονίσαμε προηγουμένων» (Α' Θεσ., 4,6)

«**Εδώ οινόμασε πλεονεξία τη μοιχεία. Διότι έρχεται σε επαφή με κάτι που δεν του ανήκει αυτός που υπονομεύει ξένο γάμο και ληστεύει τη συζυγική κλίνη, που ανήκει σε άλλουν.**».
(Θεοδώρητος)

Το ίδιο και ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος χαρακτηρίζει ληστή τον πλεονέκτη στην περίπτωση της μοιχείας: «**Ο Θεός έδωσε στον καθένα μια γυναίκα και έβαλε φυσικά όρια, τη συνεύρεση με αυτήν τη μία. Άρα η συνεύρεση με**

άλλη είναι

παράβαση του Θείου νόμου και ληστεία και πλεονεξία».

Πλεονεξία

είναι και η αναγκαστική ελεημοσύνη

Πόσο ευλογημένα μας διδάσκει η Αγία Γραφή! Να ποια άλλη μορφή μπορεί να έχει η πλεονεξία: Της ακούσιας ελεημοσύνης, της κατ' ανάγκην. Όταν κάποιος δίνει χωρίς προαίρεση, χωρίς χαρά, χωρίς ιλαρότητα, κατέχεται από το πάθος της πλεονεξίας. «ἔκαστος καθὼς προαιρεῖται τῇ καρδίᾳ, μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἵλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾶ ὁ Θεός». (**Β΄ Κορ. 9,7**)

«Γι' αυτό θεώρησα αναγκαίο να παρακαλέσω τους αδελφούς να έρθουν πρωτύτερα σε σας και να φροντίσουν για την προσφορά που υποσχεθήκατε, ώστε να είναι έτοιμη σαν προσφορά που δίνεται με αγάπη και προαίρεση και όχι αναγκαστική» (Β΄ Κορ. 9,5)

«Αυτός που

δίνει ελεημοσύνη χωρίς τη θέλησή του, είναι σαν τον πλεονέκτη». (Θεοφύλακτος Βουλγαρίας) και **«ως βρισκόμενος στο πάθος της πλεονεξίας, παραμένει ανίατος»** (Θεοδώρητος)

Ποια θα είναι η κατάληξη των πλεονεκτών κατά την Αγία Γραφή;

«οὗτε πλεονέκται οὕτε κλέπται οὕτε μέθυσοι, οὐ λοίδοροι, οὐχ ἄρπαγες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι» (Α΄ Κορ. 6,10)

«τοῦτο γάρ

ἐστε γινώσκοντες, ὅτι πᾶς πόρνος ἢ ἀκάθαρτος ἢ πλεονέκτης, ὃ ἐστιν εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ» (Εφεσ. 5,5)

Τέλος, ως

επισφράγισμα όλων των παραπάνω θέτουμε το αποστολικό: «ἔστι δὲ πορισμὸς μέγας ἡ εύσέβεια μετὰ αὐταρκείας».(Α΄ Τιμ. 6,6)

Ο τέλειος συνδυασμός των δύο αρετών, ως ασφαλής δικλίδα κατά της πλεονεξίας: **ευσέβεια και αυτάρκεια**, με τις οποίες

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

πορεύτηκε και θα συνεχίζει να πορεύεται το γένος των Ρωμιών, παρά τις δύσκολες κατά τα ανθρώπινα συνθήκες, που βιώνει τον καιρό αυτό.

Κιλκίς, 7-7-2015